

O SUTĂ DE ANI DE ACTIVITATE MUZEALĂ LA ORADEA

Pentru colectivul unui muzeu, o sărbătorire jubiliară reprezintă o cumpănă: un bilanț fructuos al înfăptuirilor și o cale deschisă spre viitorime.

De-a lungul a una sută ani de activitate muzeală la Oradea, Muzeul Țării Crișurilor de astăzi și-a purtat începuturile modeste, greutatea legate de războaie și vremuri grele, ca să renască într-o clădire splendidă, demnă de munca oamenilor care au alcătuit neprețuitele sale colecții, grație cercetărilor sistematice, mai ales din ultimele două decenii.

De la cele trei fragmente de mozaic cu care s-a pornit în 1872, la zecile de mii de piese valoroase, drumul a fost lung, jalonat cu cercetări asidue, cu documentare vastă și publicații de specialitate, fiecare generație aducându-și aportul.

Astăzi, avem în față — sub un singur titlu — patru mari muzee — mai degrabă decît secții, fiecare reprezentînd un pilon solid în viața culturală a capitalei celor trei Crișuri.

Iată de ce amploarea acordată sărbătoririi unui secol de viață muzeografică nu numai că nu a surprins, ci, dimpotrivă a bucurat pe toți participanții — colegi și prieteni, veniți din toată țara.

O desăvîrșită organizare s-a înbinat cu grija caldă, cu sollicitudinea deosebită față de invitați, depășindu-se formalitățile administrative obișnuite și realizîndu-se pe deplin cadrul festiv adecvat.

Prin deschiderea oficială din 2.XI.1972, în sala Teatrului de stat, ca și prin concertele ce au avut loc (în prima zi cu participarea artistului poporului Ion Voicu) în sala de festivități a muzeului, publicul orădean a fost invitat și atras să participe la acest eveniment de seamă al întregului oraș.

Atît la deschidere cît și la ședința plenară au prezidat și au adus cuvinte de înaltă prețuire tovarășul I. Fodor, secretar cu problemele de propagandă în Comitetul județean al P.C.R., Ștefan Szanto, prim secretar al Comitetului municipal P.C.R. și primarul orașului Oradea, Ioan Chira, președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă, dr. Constantin Ionescu, secretarul Academiei de științe sociale și politice, acad. Constantin Daicoviciu, directorul Institutului de istorie și arheologie din Cluj, Iulian Antonescu, directorul Direcției muzeelor din cadrul Consiliului Culturii și Educației Socialiste; la sesiune a fost prezentă și tovarășa Tamara Dobrin, vicepreședintă în Consiliul Culturii și Educației Socialiste.

Participarea unor personalități din domeniul vieții politice și culturale a patriei noastre la asemenea manifestări reprezintă, dincolo de numele pe care le poartă și prestigiul de care se bucură,

prețuirea din ce în ce mai mare acordată acestor instituții complexe de cultură, muzeele românești.

Timp de două zile s-au desfășurat lucrările sesiunii științifice pe secții, cu excepția sesiunii plenary de comunicări de muzeologie.

Au fost expuse peste 120 de comunicări, ceea ce reprezintă o cifră impresionantă, în care ponderea au avut-o, evident, muzeografia și cercetătorii orădeni. Lucrările, care au avut ca subiect Bihorul sau zonele limitrofe, vor fi înmănușate într-un volum omagial.

În ultima zi, a avut loc o masă rotundă pe tema deosebit de importantă și actuală, „Valorificarea monumentelor arhitectonice ale municipiului Oradea”, la care s-a studiat posibilitatea utilizării în scopuri culturale a monumentelor după restaurare, formulîndu-se unele concluzii practice pentru Oradea.

Gazdele au oferit, pe lîngă posibilitatea vizitării amănunțite a celor trei secții deschise — arheologie și istorie, etnografie, artă — și cunoașterea depozitelor, a sistemului de evidență științifică, precum și trei expoziții organizate special pentru această dată: expoziția jubiliară, care a prezentat, prin material ilustrativ, evoluția muzeului și stadiul actual al activităților sale; oglindirea preocupărilor de etnografie și folclor în paginile revistei „Familia” în decursul existenței sale; o expoziție de grafică românească interbelică, cu opere de mare interes din patrimoniul secției de artă, semnate de Pallady, Iser, Petrușcu, Tonitza etc.

Pentru cunoașterea zonei a fost alcătuit un program de 4 excursii, după preocupările participanților: arheologii au vizitat Cetatea de la Biharia, Muzeul de arheologie din Săcuieni ca și așezările din epoca bronzului de la Otomani și Sălcea; etnografuli au mers la Muzeul etnografic de la Beiuș și apoi la Pietroasa, comună ce a oferit un material excepțional pentru achiziții mai multor muzee; naturalisții au avut posibilitatea vizitării rezervației naturale „Băile 1 Mai” și a punctului fosilifer de la Betfia, iar colegii de la artă au fost conduși la monumentele de arhitectură barocă și stil Secesiune din Oradea ca și la donjonul de la Cheresig.

Această sărbătoare a Centenarului muzeografiei orădene, alături de festivitățile altor muzee, întregeste tabloul evolutiv al muzeografiei românești, îi dă mai multă culoare și strălucire.

În încheiere, ținem să mulțumim încă odată gazdelor — Muzeul Țării Crișurilor și Comitetul județean de cultură și educație socialistă care prin strînsa lor colaborare ne-au oferit această remarcabilă reușită muzeografică.

V. BUȘILĂ